

*Nel Verschoor-van der Vlis*

**Als Jezus roept**



HET IS MIDDEN IN DE WINTER EN ERG KOUD.

In die bittere kou schuift het schip „De Johanna” langzaam door het water. Het is een smalle schuit met diepe gangboorden, met een hoge stuurhut en een kleine roef.

In de stuurhut achter het koperen stuurrad staat schipper De Groot, met zijn pet op één oor. En vlak naast hem staat de schippersvrouw. Ze tuurt door het raam naar buiten, naar het donkere water onder de grauwe lucht. Van de stuurhut gaat een trapje omlaag naar de roef.

Daar spelen drie kinderen om de tafel: Ruut en Rik en Bertie. Ruut is de oudste, ze is donker en lang, net als de schippersvrouw. Ze is de vorige maand negen jaar geworden. Bertie en Rik zijn blond met blauwe ogen, net als de schipper. Rik is vijf en Bertie wordt al heel gauw zeven. Ze hebben een prachtig nieuw spelletje uitgevonden en buigen diep over de kleine tafel. Ze merken niets van de buitenwereld en kijken helemaal niet naar het water.

Ze merken niet eens dat „De Johanna” langzaam naar de kant schuift.

„Neem jij het rad, vrouw,” zegt de schipper, „dan help ik Kees even.” De schippersvrouw legt de handen om het rad en kijkt de schipper na, die het deurtje van de stuurhut openschuift en in het gangboord springt. Zij kijkt daarna ook even naar de drie kinderhoofden boven de tafel, een donker en twee blonde.

Plotseling schuurt het schip tegen de wal. Het schip krijgt een duw, de kinderen krijgen ook een duw! Rik rolt van zijn stoel en kijkt naar de stuurhut. Ze weten het meteen. Ze gaan aanleggen. Ruut is in twee sprongen het trapje op en kijkt naar haar moeder. „Zijn we er al?”

De schippersvrouw lacht en knikt: „Ja, ga maar bij vader kijken.

Wacht even, jassen aan, het is koud.”

Ze springen in het gangboord en draven het dek op.

Van de kou voelen ze niet veel. Kinderen van het water zijn wel gewend aan kou.

Kees, de jongen, is al aan wal gesprongen. Vader is met de loopplank bezig. Ruut is de oudste en daarom bukt ze meteen en helpt mee.

„Goed zo, meidje,” zegt de schipper, „goed zo.”

In de deuropening van de stuurhut staat de schippersvrouw en klapt in de handen. Ruut is zo bezig dat ze het niet merkt. Maar Rik en Bertie hollen terug. Even later komen ze er weer aan met een grote boodschappentas en een portemonnee in de hand.

„Ruut, we moeten boodschappen doen, moeder heeft een hele lijst gemaakt. Ga je mee?”

Ruut knikt, ze staat even naast vader op het dek.

„Blijven we lang liggen, vader?”

De schipper strekt zijn rug en kijkt langs de ka: „Een week, denk ik. Een mooi dorp, Ruut. Ga maar es op onderzoek uit. Denk een beetje om Rik.”

„Ja, vader.”

Ze springen over de loopplank en dansen de wal op. Rik is altijd haantje de voorste. Ruut haalt hem in en neemt hem bij de hand:

„Hier blijven, je weet niet eens de weg.”

„Jij ook niet,” zegt Rik.

Ruut schiet in de lach. Nee, zij ook niet. Het dorp is nieuw en ze moeten maar eens kijken hoe het er allemaal uitziet. Naar school hoeven ze hier niet, want het is kerstvakantie. Fijn, een week hier liggen, dan kunnen ze aan de kant spelen. Ze komen voorbij winkels, links en rechts. Maar de boodschappen doen ze straks wel. Ze gaan eerst es kijken hoe het dorp er uit ziet.

Bertie kan al lezen. Ze leest de naambordjes van de straten hardop voor. „Schoolstraat”. Daar zal de school wel staan. Ja dáár, onder die hoge bomen.

Ze gaan een hoekje om. „Wilhelminastraat, Beatrixlaan,” leest Bertie weer hardop. Ze is er trots op, dat ze zó goed lezen kan.

„Kerkstraat, Ruut.”

Ruut knikt en wijst: „Ja, Kerkstraat. Daar staat een kerkje, mooi hè?” Het is helemaal wit met een kleine spitse toren.

„O, kijk es,” zegt Rik, „het hek staat open en de deur ook. Ik ga es kijken.” Hij rukt zijn hand los en holt weg.

„Hier komen, Rik,” roept Ruut. Maar hij luistert niet. Hij is al lang het straatje ingehold en vliegt het hek door naar de open deur van de kerk. Maar meteen keert hij om en rent terug.

Hij steekt twee armen omhoog: „Héé, héé zeg, kom es kijken, er zijn kinderen binnen! Kom dan.”

Bertie holt achter Rik aan en dan gaat Ruut natuurlijk ook.

Kinderen? Wat moeten die in de kerk? En mag je zo maar binnen kijken? Ze komen nooit in de kerk.

Rik staat alweer in de open deur. Ja, daar zijn kinderen bezig. Eén, twee, drie, vier, vijf. Er is een groot meisje bij van een jaar of dertien. Ze sjouwen met stoelen en bankjes. Ze zijn zo druk bezig, dat ze de drie bij de deur niet zien. Maar dat duurt niet lang, want Rik stapt naar binnen en roept: „Héé zeg, wat doen jullie, mogen we meespelen?”

„Jô, stil toch,” zegt Ruut.

Maar het grote meisje heeft het gehoord, ze zet een stoel neer en komt naar hen toe.

„Dag,” zegt ze.

„Mogen we meespelen?” vraagt Rik weer.

Het meisje lacht: „We spelen niet, we helpen mijn vader, die is koster.”

„Koster?” zegt Bertie, „wat is dat, een koster?”

Het meisje zet grote ogen op: „Weet je dat niet?”

En dan komt er een man aan. Hij komt uit een deur in de kerk en loopt recht op hen af.

Het meisje draait zich om: „Vader, ze weten niet wat een koster is. Is dat niet leuk, vader?”

Ruut krijgt een vuurrode kleur. Ze zou al lang weggeweest zijn, als Rik en Bertie maar mee wilden. Die Rik is zo'n malle. Hij houdt zijn hoofd met de blonde kuif scheef en zegt: „Mogen wij meespelen, baas?”

De koster lacht, hij pakt Rik bij zijn pruik: „Ze spelen niet, jongen, ze helpen me voor het kerstfeest.”

„O, kerstfeest,” zegt Rik. Hij rukt zich los en kruipt onder een bank. Bertie pakt hem bij zijn been. Alleen Ruut staat daar nog, vlak bij het meisje.

„Wat gaan jullie dan doen met Kerstmis?“ vraagt ze.  
 Het grote meisje moet weer lachen: „Vertellen natuurlijk van het kerstfeest. Dat doen we toch ieder jaar? Vader, ze weet er niks van. Raar, hè?“

De koster kijkt naar Rik en naar Bertie en dan naar Ruut.  
 Ze wordt nog roder en warmer. Ze zou weg willen lopen. Maar hoe kan dat zonder Rik en Bertie?

„Raar...?“ zegt de koster, „raar, Jopie? Jàmmer... bedoel je... ik wou...“

En dan opeens maakt het grote meisje een sprong in de lucht: „O, vader, ik weet wat, ik weet wat! Mogen ze ook komen met Kerstmis? Mogen ze naast me zitten? Ja, hè vader? Dàt is leuk!!!“

De koster legt een hand op de schouder van Jopie: „Dat heb jij mooi verzonnen, zeg.“

Hij kijkt naar Ruut: „Waar komen jullie eigenlijk vandaan? Je bent hier zeker vreemd?“

Ruut knikt, ze vergeet al haar verlegenheid. Nu weet ze wèl alles.  
 „We wonen op „De Johanna“ en we liggen aan de Vlaska. We blijven een week, zegt vader.“

De koster bukt en trekt Rik onder een bank vandaan: „Zo zo, en hoor jij er ook bij, kleine schavuit?“

„Tuurlijk,“ zegt Rik.

Jopie trekt Ruut mee de kerk in: „Kom je kijken waar wij donderdag zitten? Het mag, hè vader? Ze mogen alle drie bij mij zitten, hè vader? Ja toch?“

„Welja, meid, natuurlijk. Vragen jullie het maar aan je vader en moeder en dan kom je maar. Donderdagmiddag om drie uur, dan staan de deuren wijd open. Je stapt zo maar naar binnen. Ik sta bij de deur, wees maar niet bang.“

Ruut zucht ervan. O, dat is prachtig, dat is mooi. Ze loopt met Jopie mee de kerk in. Rik en Bertie gaan al vooruit. Ze kijken even bij de stoelen en bij de andere kinderen. Ruut zou willen vragen, wát ze donderdag gaan vertellen, maar ze durft niet. Misschien moet het meisje dan weer lachen. Ze pakt Rik bij een arm en Bertie ook.

„Ga je gauw mee het thuis vragen? Kom dan!“

„Ja, ja,“ schreeuwt Rik opgewonden, „ja hoor, kom dan!!!“

Hij holt al naar de deur, Bertie ook. De kinderen lachen erom. De

koster gaat achter hen aan. Hij staat in de open deur als die drie het plein overhollen en de straat indraven.

Hij schudt zijn hoofd.

„Nog nooit van Kerstmis gehoord,” mompelt hij, „dat is erg... dat is erg...”

Die drie rennen langs de straten. Maar halverwegen moeten ze terug. Ze hebben alle boodschappen vergeten. Stel je voor! Moeder zou hen gauw terugsturen.

Popelend staan ze in de winkels. Eindelijk gaan ze op het schip aan. Hoe dichterbij ze komen, hoe harder ze lopen.

De bocht nog om. Daar is de Vlaska en daar ligt „De Johanna”.

Ze springen de loopplank over en vliegen door het gangboord.

Rik is de eerste die de deur van de stuurhut opentrekt en naar binnenrolt.

„Vader, moeder, de koster hè, de koster zegt...”

Bertie duwt hem op zij: „Stil, ga weg, ik moet het vertellen.

Moeder, de koster zegt, dat we... ga je weg, nare jongen, áu!”

De schipper pakt Rik en Bertie vast met zijn sterke handen. Dan kijkt hij naar Ruut, die met stralende ogen bij de deur staat.

„Kleine apen, monden dicht. Wat is er aan de hand, Ruut?”

„O, moeder,” zegt Ruut, „we mogen donderdag in de kerk komen. Dan gaat er iemand vertellen van Kerstmis! Wát gaan ze dan vertellen, vader? Die koster zei, dat we het maar thuis moesten vragen. We mogen vooraan zitten, vlak bij dat meisje. Bij Jopie.”

„Doe eerst je mantels en je jasje uit,” zegt moeder, „en kom dan es zitten. Jullie hebben, geloof ik, heel wat beleefd.”

De schippersvrouw heeft niet naar de schipper gekeken.

Kerstmis, denkt ze... Kerstmis? Het is lang geleden dat ik aan het kerstfeest heb gedacht.

Ze wippen de jassen aan het kapstokje in de stuurhut, ze schuiven druk aan de tafel. Ze praten weer alles door elkaar.

Maar Ruut geeft Rik een duw en Bertie ook. Ze moet nou eerst weten...

„Toe, vader, het mag wel, hè? Het kost niks. Toe moeder, zeg nou wat...”

„Mmm,” zegt de schipper.

Zijn stem klinkt een beetje brommerig. Hij pakt zijn pijp en stopt

die. Hij strijkt een lucifer aan en steekt de brand in de pijp. Mmm," zegt hij weer, „naar de kerk? We gaan toch nooit naar de kerk..."

Nu kijkt de schippersvrouw wèl naar de schipper.

„Als ze het nou zo mooi vinden, vader, dan mag het wel, hè? Zoveel hebben ze niet..."

„Mmm..." broemt de schipper weer, „vooruit dan maar. Vóór donderdag zal ik wel geen vracht hebben. Vooruit dan maar..." Ze zijn zo van hun stoelen, ze dansen door het roefje, ze dansen de stuurhut in. Ze zitten elkaar na van louter plezier. Ze worden er mal van.

Moeder doet de deur van de stuurhut open: „Jullie jassen aan. Ga maar even op het dek of naar Kees. Is me dat een herrie maken!!"

„Ja, ja,!" schreeuwen ze door elkaar, „naar Kees! We gaan het aan Kees vertellen."

Ze hollen het dek op en rennen naar het achteronder, waar Kees bezig is met de lampen.

„Kéés, Kéés, luister es!"

Ze zakken achter elkaar het ijzeren trapje af en springen in het ruim. „Luister es, Kéés!"

Hè, hier is fijn ruimte, hier kunnen ze draven zoveel ze willen. Hier kunnen ze stoeien en vechten naar hartelust...

Die avond liggen ze vroeg in de kooien. Moeder dekt ze warm toe en geeft ze om beurten een kus.

Ruut houdt moeders arm even vast: „Fijn, hè moeder, donderdag!"

„Gauw lekker eronder, Ruut," zegt moeder, „het is koud."

En dan liggen ze daar met z'n drieën.

Rik slaapt zó, hij is zo moe als een paard en hij is immers nauwelijks vijf jaar. Bertie kruipt dicht tegen Ruut aan. Het is zo koud, het kon wel gaan vriezen. Ruut slaat een arm om Berties hals.

Ze denkt: Waarom zei moeder niets? Vindt moeder het niet mooi? Ik wel.

„Ik wou dat het al donderdag was," zegt Bertie.

„Nou, ik ook," zegt Ruut, „Wat zouden ze gaan vertellen, ik ben zo nieuwsgierig..."



Bertie zegt nog wat, maar Ruut verstaat het niet goed. Bertie is al half in slaap. Ze hebben zo gehold en gedraafd.

Ruut ligt nog alleen wakker, ze is de oudste en daarom slaapt ze nooit zo gauw als de twee kleintjes.

Ze denkt aan het meisje en aan de koster, die zo vriendelijk was. Ze denkt aan de rijen stoelen, die de kinderen aan het klaarzetten waren... Haar ogen vallen dicht... ze is toch óók wel moe. Ze wou dat er... dat er...

En dan is Ruut, de oudste, ook ingeslapen.

In het roefje zit de schippersvrouw. Ze zit daar nu alleen, want de schipper is op het dek met Kees. De schuit schommelt zachtjes heen en weer. Soms schuift hij even langs de kant. De petroleum-lamp brandt boven de tafel, vlak boven haar handen.

Ze rolt een paar sokken van Rik in elkaar. Die zijn klaar, die kleine druktemaker maakt altijd zulke gaten.

Haar handen liggen stil op de sokken. Ze vergeet het volgende paar te pakken en door te gaan. Ze kijkt door het kleine raam naar buiten, in het donker. De gordijntjes zijn bijna nooit dicht in de roef. Het is gezellig, om door de raampjes op de kade of op de haven te kunnen zien, als ze aan de kant liggen.

Ze zet een elleboog op de tafel, en steunt haar hoofd in de hand.

Gaan die kinderen van haar kerstfeest vieren, donderdag? Dat is vreemd. Een kleine rimpel trekt tussen haar ogen... Jazeker, dat is vreemd... Ze weet heel goed wat Kerstmis betekent, haar moeder heeft haar vroeger ieder jaar weer van Kerstmis verteld.

Maar die tijd is lang voorbij. Ze is met de schipper getrouwd en de schipper wilde er niet van weten. Toen is ze Kerstmis en het Kindje in de kribbe vergeten. En nu komen die kinderen thuis...

Ze staat op en kijkt door het raam op de kade. Er glijdt een auto voorbij en daarna een fiets...

Nee, de schipper wilde er niet van weten...

En zijzelf?...

Ze hoort de schipper en Kees stommelen op het dek. Ze zullen zo wel de roef in komen en om koffie vragen...

Hoe is het mogelijk, dat ze dat Kindje in de kribbe zo maar heeft vergeten. Ze heeft haar kinderen nooit iets verteld, niet van het Kindje, de Zoon van God, die in de kribbe lag. En niet van Jezus

die op de aarde rondwandelde...

Heeft Hij, Jezus van Nazareth, die koster gestuurd? Heeft Hij de kinderen geroepen? Roept Hij ook háár en de schipper?

Zij heeft Hem willen vergeten, die Zoon van God.

Heeft Hij... háár niet vergeten?

Is Zijn stem daar, die roept, éérst de kinderen en nu háár?

Achter haar gaat de deur open. De schipper en Kees komen naar binnen...

Dinsdagmorgen sneeuwt het dat het een lieve lust is. Dikke vlokken tuimelen omlaag, ze zijn groot en droog. Rik ziet het het eerst. Hij wordt wakker en springt meteen uit de kooi. Hij duwt zijn neus tegen de ruiten en begint te schreeuwen van plezier.

„Rúút, Bèrtie, het sneeuwt! Kom gauw! We gaan een sneeuwpop maken, kòm dan!”

Ze rollen uit de kooi, allebei. Ze zijn in een ogenblik aangekleed. Wassen doen ze boven wel in de stuurhut. Ze roffelen de trap op, doen het luikje open en komen het roefje in. Maar het roefje is zo stil en verlaten. Zijn vader en moeder allebei al op het dek?

„Moeder!” roept Ruut.

Er komt geen antwoord. Aan de andere kant van het roefje is nòg een luikje. Daar is het trapje naar het kamertje van vader en moeder. Ruut trekt het open. Van beneden komt een brommerige stem: „Wie roept daar?”

Het is de stem van de schipper. De kinderen schateren van het lachen. Vader en moeder hebben zich verslapen, dát is leuk! Ze rollen het trapje af, het kamertje in.

„O, moeder, het sneeuwt!”

Vader ligt diep onder de dekens, moeder ook. Hij rekt zich uit en pakt de wekker.

„Hè?” zegt hij.

Hij wrijft zijn ogen uit.

„Hè?” zegt hij weer. „Zijn jullie helemáál mal. Het is vier uur, het is midden in de nacht.”

„Vier uur?” zegt moeder... „Maar kinderen, wat mankeert jullie?” Ze schrikken ervan. Ruut komt gauw mee kijken op de wekker. Ja, het is vier uur.

„Gauw, domoren,” bromt de schipper, „maak dat je in bed komt.

Vooruit, opschieten, jullie weten altijd wat raars.”

Gierend van de pret gaan ze het trapje weer op en het andere af.

Vier uur!! Die malle Rik.

„Ik doe alleen mijn trui uit,” zegt Bertie.

„En ik hou mijn schoenen aan in bed,” zegt Rik.

En dan gieren ze weer van de pret.

Ze liggen maar een beetje mal te doen en te lachen en kunnen niet in slaap komen. Maar tegen zessen, als ze moe zijn van het lachen en praten, rollen ze toch in slaap. En dan moeten vader en moeder weer lachen. Die komen om zeven uur de roef in en horen geen kinderen. Moeder gaat es kijken en ziet ze allemaal in diepe rust. De schipper en zijn vrouw eten samen een boterham in de roef en de schipper gaat de ka op. Hij moet nog op vrachten uit. Kees, de jongen, kan niet veel uitvoeren met al die sneeuw.

Het is al over achten als Bertie wakker wordt. Nee maar!!! Ze is zo uit bed en roept de anderen. Slaperig komen ze de roef in. Moeder lacht hen uit.

„Vogeltjes die vroeg zingen zijn voor de poes. Dat zie je maar. Kijk es naar buiten!”

Ze drukken de neuzen plat tegen de raampjes. Het dek is vol sneeuw en het ligt met pakken op de kade.

„Gauw eten,” zegt Ruut, „dan gaan we een sneeuwpop op het dek maken, hè? Boven op de kisting.”

Ze hebben reuze schik die morgen. Er komen kinderen langs, die blijven staan. Ruut roept ze. Ze mogen even op het schip komen. Die kinderen vinden het prachtig, ze mogen door het raam in de roef kijken. Ze krijgen ook nog een snoepje van moeder.

„’s Middags begint het te dooien. De sneeuwpop smelt langzaam weg. Het wordt een echt vieze boel buiten.

„Ik moet nog boodschappen hebben,” zegt moeder, „die moest jij maar gaan doen, Ruut. Laat de kleintjes maar thuis, het is zo vuil langs de weg.”

Bertie moppert wel even, maar moeder verbiedt dat.

Ruut gaat alleen op stap. Het is best leuk om alleen te gaan. Je kunt een beetje lopen dromen en je hoeft helemaal niet op Rik te letten, die altijd weg wil lopen. Ze gaat nog eens bij de kerk kijken, maar er is niemand. Het hek is dicht. En ook bij de kosterswoning is het stil.

Ze gaat de Kerkstraat uit naar de bakker. En daar in de bakkerswinkel staat Jopie! Hè, dàt is leuk. Ze ziet Ruut dadelijk.

„Dag!” zegt ze, „ga jij óók boodschappen doen? Mogen jullie donderdag? Ja? Fijn zeg. Vroeg komen, hoor!”

„Ja, nóu!” zegt Ruut.

Ze gaan samen de winkel uit en lopen te babbelen tot het hoekje, waar ze elk een kant uit moeten.

Het grote meisje zwaait en Ruut zwaait ook. Dan gaat ze de hoek om, op weg naar het schip.

Ruut heeft geen haast, helemaal niet.

Het is juist leuk om hier van alles te lopen bedenken. Ze zou best willen, dat het nog veel verder was; ze zou best nog een uur en nog wel langer door willen lopen.

Maar zó ver is het niet. Deze straat uit, de bocht om, dan komt ze weer bij de kade. Nog een paar stappen, dan zal ze het schip weer kunnen zien. Rik en Bertie zitten misschien al voor het raampje uit te kijken. Ze gaat de bocht om.

Maar op hetzelfde ogenblik staat ze met een schok stil, midden op de kade.

„Wat... is... dàt...?”

Haar vader loopt over het dek, de loopplank is verschoven, er staan kisten bij het schip. Een vrachtauto staat vlak aan de rand van de ka. In een seconde heeft Ruut, het schipperskind, het begrepen.

Ademloos vliegt ze op haar vader af, ze grijpt hem bij een arm:

„Vader, wat... gáán we?”

De schipper kijkt om, zijn ogen glanzen van plezier, hij wrijft in de handen van pret.

„Varen, meid, geld verdienen! We hebben een bofferdje. Nèt nog een reisje...”

„Néé, néé!” schreeuwt Ruut, wit van drift, „néé, dat is gemeen... We gaan niet...” Haar ogen worden zwart van woede, de schipper kijkt verbaasd naar dat gezicht vlak voor hem. Zijn mond springt ervan open... „Het feest, het kèrstfeest...” snikt Ruut, wit van drift.

„O, dàt...” zegt de schipper.

Hij pakt haar bij een arm: „Da's waar ook. Jammer, meid, een andere keer beter... Lossen maar, mannen.”

Ze stampst op het dek, razend van woede. Ze weet niet meer, wat ze zegt, wat ze doet.

„Gemenerik,” schreeuwt ze, „geménerik...!”

De hand van de schipper slaat haar op hetzelfde ogenblik vlak in het gezicht.

„Naar bed jij, dadelijk, brutale meid...”

Zijn stem is boos en driftig, het is of hij vlak aan haar oren schreeuwt. Ze struikelt door het gangboord, blind van de tranen, ze rolt de stuurhut binnen, het trapje af naar de roef. Ze ziet moeder niet eens, die verbaasd overeind komt... En Rik en Bertie niet, die van de bank klimmen.

De boodschappentas zakt ergens neer op de grond, ze rukt het luik open, gaat het trapje af en laat het luik weer zakken. Ze hoort nog hoe vader het roefje inkomt en daar praat met een harde boze stem over haar, over Ruut.

Dan duwt ze haar hoofd diep in het kussen en hoort niets meer.

„Nee, nee, nee...” snikt ze, en nog eens: „nee...”

Het is een paar uur later. Rustig vaart „De Johanna” verder, wiegend op het water. De motor ronkt regelmatig en tevreden. Het dorp ligt al lang achter hen. Het schip ligt flink geladen en zoekt zijn weg door het vallend donker van de namiddag.

Ruut zit in de kooi met opgetrokken knieën. Ze weet zelf niet hoe lang ze hier al zit. Ze hoeft niet te proberen naar boven te gaan, als ze niet geroepen wordt. Dat weet ze wel. Haar woede en drift zijn voorbij. Er is alleen maar dat verdriet gebleven om het feest, om het verhaal van donderdag.

Opeens wordt het luikje opengetrokken, Bertie kijkt omlaag.

„Ruut, Ruut, je mag boven komen.”

Ze laat zich uit de kooi glijden en klimt het trapje op. Vader staat het brood te snijden. Hij legt het mes neer en trekt Ruut naar zich toe.

„Domme meid,” zegt hij, „kom maar gauw hier. Nooit meer zo raar doen. Het is jammer, maar het kon immers niet anders.”

Ze heeft opeens dikke tranen in haar ogen en duwt haar hoofd tegen hem aan als een jonge poes. Waarom heeft ze zo lelijk gedaan tegen haar vader. Dat mag niet. Hij is de liefste vader van de wereld...

„Komen jullie zitten?” vraagt moeder.

En dan gaan ze eten en niemand zegt er meer een woord over. Dat is heerlijk. Maar 's avonds in bed ligt Ruut lang wakker. Wat zal Jopie denken donderdag. Wie zullen op hun plaats gaan zitten? Ze boent verwoed langs haar ogen. Nee, niet huilen, niet doen. Vader is zo lief geweest en moeder ook. Ze heeft niet eens meer een standje gehad en ze had het toch meer dan verdiend. Moeder heeft haar toegedekt en zei:

„Echt jammer hoor, Ruut. Maar het kòn niet anders.”

Ze schaamt zich nu zo. Ze heeft wit van drift voor haar vader gestaan en een lelijk woord tegen hem gezegd. Ze wil dat niet meer, nóóit meer...

Het schip schommelt zo maar zachtjes verder. Ze komen vanavond laat pas aan. Morgenochtend moet de lading gelost worden.

En dan de volgende dag, is het donderdag...

Het plekje op de Vlaska is nu leeg. Misschien komen ze er later nog eens te liggen. Dan gaat ze vast naar de koster en naar Jopie. Dan gaat ze vertellen, hoe het gekomen is...

Nu is het donderdag.

Het schip „De Johanna” ligt weer aan de wal in een kleine stad met een grote haven. De vorige dag is de vracht gelost. Er is rust op het schip. Kees is naar familie. Het dek is schoon. De roef is heerlijk warm. Ook de schipper heeft vandaag vakantie. Het is gezellig zo met z'n vijven.

's Middags, als ze een heleboel spelletjes gedaan hebben, zegt moeder: „Jullie moesten maar es een eindje de stad ingaan. Misschien gaat vader wel mee.”

„Hè ja, hè ja, vader!!”

Ze dansen om hem heen. Ze zijn niet gewend, dat vader mee op stap gaat.

De schipper lacht, hij zoekt zijn zondagse pet op.

„Ga jij niet mee, moeder?”

„Nee, ik blijf maar hier, ik zorg voor een warme kachel en een lekker kopje chocola. Blijven jullie niet al te lang weg? Het is vroeg donker.” Daar gaan ze. Vader met Rik en Bertie aan een arm, Ruut ernaast.

Ze rekt zich op haar tenen, maar o, die vader van haar is veel

langer. De stad is gezellig. Er zijn veel huizen met kerstbomen. Als Ruut naar die kerstbomen kijkt, moet ze weer aan de kerk en aan Jopie denken. Dat moet ze maar niet doen. Het is zo mooi hier met vader te lopen. Dat gebeurt immers haast nooit.

Ze gaan het hele stadje door. Ze kennen het wel, ze hebben hier al meer in de haven gelegen.

Het wordt zo vroeg donker. Overal floepen de lichten aan, dat maakt het buiten nog gezelliger. Maar het is wel erg koud. De lucht staat strak en helder. En tientallen sterren beginnen boven hun hoofden te flikkeren.

Rik wordt moe, hij begint zo te zeuren, dat de schipper hem op zijn sterke arm neemt.

„Kom, jongens, we gaan weer naar moeder. Rechtsomkeert!”

„Zou er kerstbrood zijn?” zegt Ruut.

Vader trekt de schouders op: „Ik weet het niet, jullie zijn zulke opmakers, jullie denken natuurlijk dat het geld op een schipper zijn rug groeit.”

Ze gaan de weg terug, de straten door, een steeg in en weer een straat door. Het schiet al op. Rik zit maar op de arm van zijn vader. Hij heeft het best naar zijn zin, daar in de hoogte.

Ze gaan de hoek om naar de haven. Er liggen veel schepen dit keer. „De Johanna” ligt naar links, ze moeten nog even verder om het schip te kunnen zien.

„O, kijk, kijk es!” roept Ruut.

Daar ligt „De Johanna”, net als daarstraks. Maar voor de ramen zijn de witte gordijntjes wijd opengetrokken. Daar vlamt en glanst en flikkert het...

„O, vader, vader... kijk toch...”

Ze laten de schipper los, ze hollen vooruit. Rik is niet meer te houden. Hij springt als een bok van zijn vaders schouder en rent achter de anderen aan. Die zijn de loopplank al over, het gangboord door, de stuurhut in.

„O, moeder, moeder! Wat mooi!!!”

Daar zit de schippersvrouw aan de tafel en die tafel is gedekt met een prachtig kerstservet. Daar ligt kerstbrood en ham en daar liggen grote oranje sinaasappelen. Mooier nog zijn de glanzende ballen van blauw en rood en groen en zilver... Maar het mooiste van al zijn de kaarsen! Die stralen en vlammen en flikkeren in

overvloed op de tafel, op de vensterbankjes, op het radiokastje, overal... De petroleumlamp brandt niet. De hele roef is vol van het dansende vlammeende licht van de kaarsen.

Ruut zakt op een stoel neer.

„O, moeder... moeder, dat is móoi!”

De schippersvrouw trekt haar naar zich toe.

„Is dat niet een fijne verrassing? Dat heb ik gisteren allemaal stilletjes gekocht, omdat het in die kerk voor jullie niet doorging.”

„O, moeder,” zegt Ruut, „dáárom mocht ik niet mee om de boodschappen. O, het is prachtig.”

De schipper staat nu ook in de roef. Hij geeft de schippersvrouw zo maar pardoos een zoen midden op haar neus. „Dat heb je schitterend gedaan, moeder, schitterend! Jij bent me d'r een. Dáárom werden we zeker uit wandelen gestuurd!”

Dichter schuift Ruut naar haar moeder. O, moeder is lief, ze zou weer als een poes op haar schoot willen klimmen, maar dat gaat natuurlijk niet.

„Tast maar toe, jongens,” zegt de schipper, „het is nog een beetje vroeg, maar al dat heerlijk laten we niet staan.”

Och, heden, wat gaat dat hard! Waar blijft dat kerstbrood en de ham en die grote sinaasappelen? Het is gauw verdwenen met zoveel begerige monden.

Moeder en Ruut ruimen de tafel leeg, maar de glanzende ballen en de vlammeende kaarsen blijven.

Moeder steekt een paar nieuwe aan, er zijn er al een paar weggebrand. Helderder vlamt het licht daarna weer op. Ze zitten dicht bij elkaar om de tafel. Ze worden er loom en moe en innig tevreden van.

Ergens in de verte luidt een kerkklok. De klanken waaien over de stad, waaien over de haven...

Ruut zit opeens heel stil. Jopie, denkt ze, en het witte kerkje... Dit is allemaal zo mooi, zo gezellig, maar dat andere... die kerk en Jopie en het verhaal...

„Moeder...?”

„Ja, Ruut?”

„Weet u helemaal niets van Kerstmis? Van het kerstverhaal?”

De schippersvrouw zit opeens heel recht op haar stoel. Ze kijkt geschrokken naar de schipper. Ruut schuift vlak tegen haar aan:



„Kunt u er niet wat van vertellen? Weet u echt helemaal niks?” Bertie is met een sprong van haar stoel en vliegt haar moeder om de hals. „O, ja moeder, vertellen... dat is mooi bij die kaarsen, hè, dat is mooi!”

En Rik springt met een vaartje op zijn moeders knie: „Ja, vertellen, vertellen, hoor!”

Ruut zit opeens een beetje alleen. Maar een sterke hand trekt haar aan een arm.

„Kom maar hier zitten,” zegt de schipper.

Zijn stem is een beetje brommerig, maar hij meent het niet zo.

„Laat die kleintjes maar bij hun moeder... jij bent groot.”

Ze zit nu naast haar vader, maar haar donkere ogen houden het gezicht van haar moeder vast.

De schippersvrouw strijkt met een hand over het voorhoofd.

„Het kerstverhaal?” zegt ze peinzend... „Ja... het is al zo lang geleden dat mijn moeder het vertelde...”

„O, toe nou moeder, toe nou...”

De schippersvrouw schuift dichterbij de tafel. Ze heeft een arm om Rik en Bertie heen geslagen. Zo zit ze daar.

„Ik weet wel van dat Kindje in de kribbe, maar of ik het goed vertellen kan...”

„O, toe nou, toe nou moeder,” zegt Ruut weer.

Ze hangt ver over de tafel, het kaarslicht danst in haar ogen. Het steekt daar lichten aan.

„Het Kindje werd in een stal geboren...”

Rik veert overeind: „In een stal? Waarom? Was er geen huisje? Nee? Geen schip ook? Het had best hier kunnen komen, hè moeder...?”

Bertie geeft hem een duw: „Stil toch, jô... En... en verder, moeder...?”

„Zijn moeder wikkelde het Kindje in doeken... Er kwamen herders kijken midden in de nacht en later ook wijze mannen uit een ver land.”

Wéér zit Rik rechtovereind: „Waarom, wat kwamen ze doen?”

„Ze kwamen naar die Zoon van God kijken, ze gingen Hem aanbidden, een engel had ze geroepen...”

Ruut is alles vergeten... ze zet twee ellebogen op de tafel.

Ze gaat mee naar de stal, ze staat bij het kribje, ze ziet de herders

komen en die wijze mannen. Ze knielt mee voor het Kindje, die Zoon van God...

Ademloos luisteren ook de anderen... Een ogenblik dwalen de ogen van de schippersvrouw naar de schipper. Hij kijkt niet op. Hij heeft de pijp in zijn handen en de pet op het achterhoofd geschoven. Maar zijn sterke schippershand ligt op de schouder van Ruut, zijn oudste...

Het schip schommelt zachtjes heen en weer. De kaarsen schommelen even zachtjes mee en vlammen over de tafel, over al die aandachtige gezichten. In de kleine roef vertelt de schippersvrouw verder in grote verwondering.

Eén ding weet ze zeker, zo maar onder het vertellen door: Jezus Christus, die Zoon van God, heeft haar niet vergeten... en haar kinderen niet, die hier om haar heen zitten en de woorden, die ze zegt, drinken als levend water...